

hyökätäkseen toisen kimppuun. Mikäli omistaja koiran muristessa aikaa myös itse huutaa ja hermostua kokee koira, että nyt me sitten kimpussa huolehdimme tilanteesta. Myös negatiivinen huomio sille kelpaa, mutta positiivinen on mieluisampaa. Tällöin koira kokee, että murinan seurauksena se joutuu pois sylistä eikä saa omistajaltaan huomiota, ei myöskään sitä negatiivista. Kehumisen ja kiitoksen tulee olla todella huomioivaa; mikäli äänen painot säilyvät samana on koiran mahdollontia tietää, mikä oli oikein ja mikä väärin.

Vastuunottaminen koiralta

Mielenkiintoista on myös ajatus vastuunottamisesta koiralta. Ajatellaan tilannetta ulkona koiran kanssa lenkkeillessämme; koira kulkee hihna pitkällä edellämme, se tapaa ensimmäisenä vastaan tulevan koiran, jos toinen koira ärähtää, vasta sitten kiskaisette koiranne pois. Tällöin koiranne kantaa vastuun kohtaamisestanne; et sinä. Koiran olisi hyvä pysyä isäntänsä tai emäntänsä vieressä, ehkä hivenen takanakin, jolloin omistajalla on mahdollisuus ensin ottaa selvää, onko vastaan tullut koira kenties vihainen vai ei. Vasta tämän jälkeen koirat voivat tutustua. Omistajalla on tällöin ollut vastuu kohtaamisesta. Kaikkien koirien kanssa ei ole ollenkaan tarpeellista tehdä tuttavuutta. Vastaava tilanne voi toistua ulos mentäessä; koira haukkuu hermostuneesti joka suuntaan heti ovesta ulos päästyään; sillä on jälleen kaikki vastuu siitä, mitä oven ulkopuolelta löytyy. Ensimmäinen ovesta ulosmenijä voisikin olla omistaja, joka katsoo ympärilleen ja ympäristön turvallisuudesta; vastuu siirtyy jälleen pois koiraita.

Katsekontaktin merkitys

Olennaista on katsekontakti, koska eleet ovat koiralle tärkeitä ja se saa kontaktin ihmiseen katseellaan. Katseellaan koira kysyy lupaa tekemisiinsä. Pennun kanssa on hyvä aloittaa hyvän katsekontaktin rakentaminen, koska pennun katsekontakti on hyvä; tulee vain huolehtia sen säilyvyydestä. Katsekontaktin avulla pystytään myös luomaan johtajuutta. Katsekontaktia ei saa koiralle pakottamana tai käskyn avulla. Koiralta se tulee itsestään, omistajan tehtävänä on osata hyödyntää tämä. Esimerkiksi ulos lähettäessä odotetaan ennen ulko-oven avaamista, että koira katsoo omistajaansa silmiin.

Emän vaikutus merkittävä

Tämän päivän yhteiskunta vaatii koiralta paljon. Pidempi aikainen oleskelu emän seurassa helpottaisi huomattavasti koiran sopeutumista uuteen elämäänsä, koska emo opettaa pennuilleen sosiaalisen käyttäytymisen säännöt. Tässä edellytetään tietysti, että emä on käyttäytymiseltään oikea, rauhallinen koira, joka osaa myös antaa pennuilleen oikeat käyttäytymismallit. Niinpä pentujen luovuttaminen hivenen vanhempina säästää uudet omistajat monelta murheella. Tällöin emä ja pennun kasvattaja ovat tehneet jo osan pennun sopeuttamisesta uuteen elämään. Esimerkiksi ensimmäinen automatka olisi hyvä tehdä emän seurassa, edellyttäen tietenkin, että emä käyttäytyy rauhallisesti autossa. Tällöin pennun ensimmäinen kokemus automatkasta on turvallinen. Pennun oleskelu omassa laumassaan sukunsa keskellä on opettavaista, koska nämä sallivat pennulle paljon, mutta osaavat myös opettaa sitä lauman tavoille. Pentu oppii myös asunnosta kuuluviin ta-

vanomaisiin ääniin; se näkee emonsa suhtautuvan rauhallisesti eri tahtumiin ja omii näin niistä mallin itsellensä. Rauhallinen emo jonka seurassa pennut saavat olla aina lähemmäs kolmea kuukautta takaa vahvemman pohjan koiran kehittyä tasapainoiseksi yksilöksi. Luonteeltaan tasapainoisen emän merkitys on pennulle erittäin suuri. Hyvä kasvattaja luo pennuille hyvät edellytykset elämässään eteenpäin ja on vastuussa pennuistaan myös luovutuksen jälkeenkin. Pentuajan kokemukset voivat muodostaa hyvän tai huonon pohjan koiran tulevaisuudelle.

Suosittelavaa kirjallisuutta aiheesta on mm.

**Marie Hansson Hallgren: Paras ystäväni (kirjassa käsitellään mm. koiran stressiä, kieltä ja lauma käyttäytymistä sekä esitellään erilaisia tapoja aktivoida koiraa)*

**Renee Sjöberg: Koiran kieli ja käyttäytyminen*

**Anders Hallgren: Shaping*

**Anders Hallgren ja Marie Hansson Hallgren: Koiran kanttarellio-pas*